

Fotledsfraktur

Gäller för: Anestesikliniken

Utförs på: Operationsenheten Växjö

Faktaägare: Fredrik Kullberg, överläkare

Skribenter: Anette Jonasson, Emma Frejd, Anna-Marit Löfmark, Barbara Hipp, Eva Hagelberg, Anette Asthede Rydström, Marie Sandén Tornberg

Innehållsförteckning

1	Indikation	2
2	Preoperativa förberedelser.....	2
2.1	Patient.....	2
2.2	Anestesi.....	2
2.3	Operation.....	2
3	Särskilda observanda.....	2
3.1	Anestesigång.....	2
3.2	Operationsgång.....	3
4	Position.....	3
5	Utrustning	3
6	Hygien.....	3
7	Elimination.....	4
8	Anestesi.....	4
9	Läkemedel övriga	4
10	Steril utrustning	4
11	Peroperativ vård	4
12	Postop	4

1 Indikation

Fotleden består av skenbenet, vadbenet och språngbenet. Skenbenet och vadbenet bildar inre respektive yttre fotknölen. Både på in- och utsidan av fotleden finns ledband som bidrar till fotledens stabilitet och funktion. Fotledsfrakturer orsakas oftast av vrid- eller sidoriktat våld mot vristen. Var skadan uppstår beror på fotens läge vid skadetillfället. Vanligast är skada av den yttre fotknölen.

Om möjligt bör operation ske inom sex till åtta timmar från skadetillfället. Om det har gått för lång tid och/eller svullnaden är för stor sätts frakturen i rätt läge och en gipsskena läggs på. Operationen skjuts då upp tills svullnaden gått ned, som regel efter fyra till sex dagar.

2 Preoperativa förberedelser

2.1 Patient

- Kontroll enligt WHO:s checklista för säker kirurgi.
- [Akuta operationer-rutiner och prioriteringar](#)
- [Preoperativa rutiner för slutenvårds- och dagkirurgiska patienter](#)
- [Preoperativa undersökningar inför operation på anestesi kliniken](#)
- [Premedicinering av vuxna inför operation](#)
- [Premedicinering till barn anestesi kliniken](#)
- [Preoperativ helkroppsdusch och hårkortning](#) Lokala riktlinjer
- [Preoperativa åtgärder för att undvika förväxlingar i samband med operativa ingrepp - Operatör ska sidomarkera aktuell kroppsdel före anestesistart.](#)
- [Trombosprofylax](#)
- Noggrann [trycksårprofylax](#)

2.2 Anestesi

- Vidtag nödvändiga profylaktiska åtgärder för att undvika peroperativ hypotermi, [Hypotermi – perioperativ profylax och behandling](#).
- [Barnanestesi Region Kronoberg](#) – Lokala riktlinjer.
- [Rutiner för blodgruppering och BAS-test/blodbeställning på ortopedsektionen](#) – Lokala anvisningar.
- Blodgruppering: Ja.
- Bastest: Nej.

2.3 Operation

Kudde under knä och hälskydd under friska foten.

3 Särskilda observanda

3.1 Anestesigång

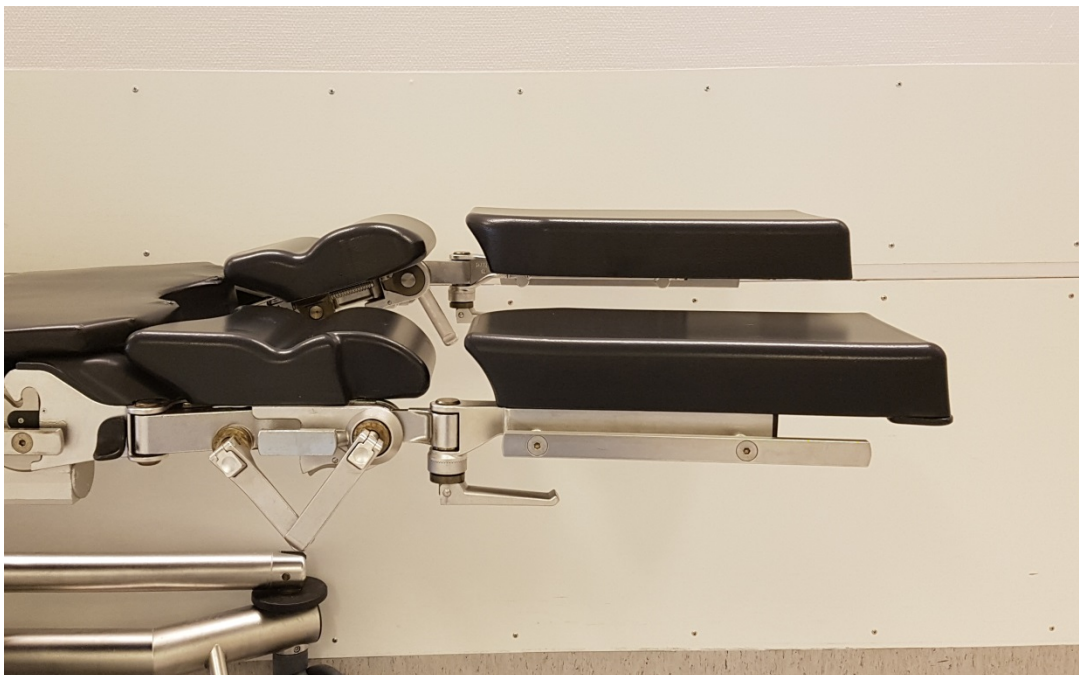
- Efter anestesistart kontaktas operatör samt antibiotikabehandling startas enligt riktlinjer – [Antibiotikaprofylax vid ortopedisk kirurgi](#)

3.2 Operationsgång

Frakturen fixeras med utvald osteosyntes. Ofta kan det behöva öppnas både medialt och lateralt på fotleden.

4 Position

- Patient på op-bord med delade benplattor
- Ena benplattan höjs och vinklas (se bild nedan)
- Patient ska ligga långt ner på bordet.

5 Utrustning

- Eventuellt c-båge – strålskyddskläder till personalen
- Blodtomhetsapparat + manschett
- Ev. motor för eldriven borrar- och sågmaskin
- Sug- och diatermistapel
- Bairhugger

6 Hygien

- Mössa – hjälmmodell
- Munskydd för all personal nära operationsområdet.
- [Arbetskläder](#) – Lokala anvisningar.
- [Personalföreskrifter för operationsavdelning](#) – Vårdhandboken.

7 Elimination

- Patient ska bladderscannas före anestesistart samt efter avslutad operation enligt riktlinjer Vid behov urintappas patienten efter bladderscan eller sätts kortids-KAD på patienten enligt ordination av anestesiläkare.
- [Övervakning av urinblåsa i samband med operation-vuxna patienter](#) – Lokala anvisningar.
- [Urinblåsekontroll perioperativt barn](#)

8 Anestesi

- Spinalanestesi och Propofolsedering i första hand.
- Alternativt generell larynxmaskanestesi. Anestesiläkemedel anpassas efter patientens tillstånd.
- Intubation respektive artärnål på patientspecifik indikation.
- [S-Ketamin](#) enligt lokala riktlinjer.

9 Läkemedel övriga

[PONV profylax](#) – Lokala riktlinjer

Överväg högdos Betametason 4 mg/ml 2-3ml i smärtstillande syfte.

Lokalbedövning se plocklistor i pärm ”Ortopedoperationer” och på G-servern.
\\Itg\grupp\lsv\vaxjo\Ane\Centralop\Omv_riktlinjer\Operation\Ortopeden
instrumentlistor

10 Steril utrustning

Se plocklistor i pärm ”Ortopedoperationer” och på G-servern.
\\Itg\grupp\lsv\vaxjo\Ane\Centralop\Omv_riktlinjer\Operation\Ortopeden
instrumentlistor

11 Peroperativ vård

[Peroperativ vård](#) – Vårdhandboken.

12 Postop

[Postoperativ riktlinje anestesikliniken Växjö](#)

Vid upptäckt av felaktig information eller länk, vänligen meddela faktaägare.